

Warszawa, 29-08-2024 r.

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Marcin Wiącek

VII.7033.54.2024.MC

Pan

Dariusz Wieczorek

Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego

ePUAP

Szanowny Panie Ministrze,

do mojego Biura wpłynęły i nadal wpływają liczne wnioski studentów Uczelni Biznesu i Nauk Stosowanych „Varsovia” (dawniej: Collegium Humanum – Szkoła Główna Menadżerska; numer uczelni w ewidencji MNiSW: 383; dalej również jako uczelnia).

Z treści wniosków wynika przede wszystkim, że po zatrzymaniu przez Centralne Biuro Antykorupcyjne Rektora Collegium Humanum – Pawła Cz., po stronie ww. podmiotu, w którym ustanowiony został Zarządca Przymusowy, podjęto działania, które w praktyce ograniczają Wnioskodawcom ich konstytucyjne prawo podmiotowe, jakim jest prawo do nauki w wymiarze jego ciągłej nieprzerwanej realizacji.

Pragnę zaakcentować w tym miejscu, że źródłem tego prawa jest art. 70 ust. 1 zd. pierwsze Konstytucji RP. O ile urzeczywistnienie tego prawa, może, na zasadzie proporcjonalności w rozumieniu art. 31 ust. 3 zd. pierwsze Konstytucji RP, wymagać pewnych ograniczeń, o tyle ograniczenia te mogą być ustanawiane tylko w ustawie i tylko wówczas, gdy są konieczne w demokratycznym państwie dla jego bezpieczeństwa lub porządku publicznego, bądź dla ochrony środowiska, zdrowia i

moralności publicznej, albo wolności i praw innych osób. Jednak, w każdym przypadku, tylko w takim zakresie w jakim nie zagrażają istocie praw i wolności w rozumieniu art. 31 ust. 3 zd. drugie Konstytucji RP.

Powyższe ma szczególne znaczenie, gdyż w sprawie, w której zwracam się do Pana Ministra, po stronie uczelni wdrożone zostały procedury weryfikacyjne prowadzące do wstrzymania wydawania kart przebiegu studiów, wstrzymania wyznaczania terminu obrony prac dyplomowych, a nawet wstrzymania wydawania dyplomów już po egzaminie dyplomowym. Podstawa prawna wymienionych działań nie jest mi znana, a umocowanie podmiotu, który je podjął w dalszym ciągu pozostaje niejasne dla Wnioskodawców, w tym ich pełnomocników.

Jak wynika bowiem ze skierowanych do mojego Biura pism, część z podjętych działań miałyby wynikać z obowiązków nałożonych przez prokuraturę na „Władze Rektorskie/Zarządcę” i obejmować obowiązek przeprowadzenia szczegółowej weryfikacji „wszystkich ocen wprowadzonych do systemów po 29 kwietnia br.”

W celu wyjaśnienia tej kwestii oraz oceny proporcjonalności zastosowanych środków prawnych, wystąpiłem do Prokuratury Krajowej o przedstawienie stanowiska w sprawie oraz podanie informacji o stanie sprawy, wraz z opisem zdarzeń, które miały miejsce, przedstawieniem podjętych czynności w drodze zarządzeń, postanowień i poleceń, a także skonkretyzowaniem etapu, na którym znajduje się prowadzone postępowanie (pismo w załączniku nr 1).

Jednocześnie zwróciłem się do Zarządcy Przymusowego uczelni, albowiem informacje które posiadałem w dniu podjęcia sprawy, w tym informacje przedstawione na stronie uczelni, nie pozwalały na jednoznaczne określenie organów uczelni, podstaw prawnych ich powołania oraz przypisanych im kompetencji. W tych okolicznościach zwracając się do Zarządcy Przymusowego (pismo w załączniku nr 2) poprosiłem o:

1. szczegółowe przedstawienie procedur, jakie zostały opracowane w celu przeprowadzenia weryfikacji ocen studentów, wraz z wyjaśnieniem, czy w tym celu powołano lub utworzono zespół, bądź komórkę odpowiedzialną za realizację tego zadania, z jednoczesnym nadesłaniem aktów prawa wewnętrznego regulujących te kwestie;
2. precyzyjne określenie liczby studentów objętych procedurą weryfikacyjną wraz ze wskazaniem przesłanek, od których uzależnione zostało zakwalifikowanie studenta do procedury weryfikacyjnej;

- określenie czasu przewidzianego do ukończenia procesu weryfikacji ocen studentów oraz terminów przystąpienia do wydawania studentom kart przebiegu studiów, dyplomów ukończenia studiów oraz przewidywanej daty wznowienia wyznaczania terminów obrony pracy dyplomowej.

Na chwilę obecną oba te pisma pozostają bez odpowiedzi.

Tymczasem trzy wyżej przedstawione kwestie wzbudzają szczególną uwagę, nie tylko z perspektywy realizacji prawa do nauki Wnioskodawców, którzy znaleźli się w swoistej próżni prawnej, ale przede wszystkim z uwagi na sytuację faktyczną, którą Wnioskodawcy przedstawiają w kierowanych do mnie wnioskach, z których wynika, że część z nich zagrożona jest co najmniej pogorszeniem sytuacji zawodowej, a nawet utratą pracy na skutek braku wymaganych kwalifikacji zdobywanych w toku przerwane obecnie kształcenia wyższego, a część już teraz deklaruje utratę dobrostanu psychicznego.

Znane jest mi stanowisko Departamentu Organizacji Uczelni, Kształcenia i Spraw Studenckich MNiSW, przedstawione w tej samej sprawie jednemu ze studentów Uczelni Biznesu i Nauk Stosowanych „Varsovia” w dniu 2 sierpnia 2024 r. (znak: DSW-WNN.8013.178.2024.5.RJ), z którego wynika, że Minister Nauki nie ma wpływu na rozstrzygnięcia i postanowienia Prokuratury, jak również przebieg postępowania prowadzonego przez organy ścigania (pismo w załączniku nr 3).

Istnieją jednakże uzasadnione podstawy faktyczne i prawne do tego, aby Pan Minister podjął odpowiednie środki, przy pomocy których możliwe będzie instytucjonalne wsparcie uczelni w przeprowadzeniu weryfikacji ocen studentów, aby przynajmniej na chwilę obecną ograniczyć stan niepewności w przedstawionych wyżej kwestiach. W szczególności w takim stopniu, aby możliwym było określenie czasu przewidzianego do ukończenia procesu weryfikacji ocen studentów, terminów przystąpienia do wydawania studentom kart przebiegu studiów, dyplomów ukończenia studiów oraz przewidywanej daty wznowienia wyznaczania terminów obrony pracy dyplomowej.

Przebieg oraz tempo działań podejmowanych po stronie uczelni budzi bowiem szereg zastrzeżeń prawnych i organizacyjnych zwłaszcza w kontekście zbliżającego się roku akademickiego 2024/2025.

W piśmie Departamentu Organizacji Uczelni, Kształcenia i Spraw Studenckich MNiSW z dnia 2 sierpnia 2024 r. przyjęto, że działania te zostaną zakończone w rozsądnym terminie, m.in. w drodze weryfikacji już złożonych przez pracowników i studentów

oświadczeń, zaś wszystkie wymagane informacje do ukończenia tego procesu powinny zostać złożone do 31 lipca 2024 r. Po tej dacie oceny miały zostać sukcesywnie uzupełniane w systemie, a w tych przypadkach, gdy oceny zostaną wpisane w systemie i nie będą budziły wątpliwości, wydawana będzie dokumentacja przebiegu studiów.

Powyższe stanowisko stało się nieaktualne, a jego utrzymywanie ocenić należy jako zbyt optymistyczne.

Z przedstawionych mi we wnioskach informacji wynika bowiem, że proces weryfikacji ocen nie tylko nie dobiegł końca, ale przede wszystkim najprawdopodobniej nie nadano mu właściwej struktury umożliwiającej jego efektywne podjęcie, przeprowadzenie w konkretnych ustandaryzowanych ramach oraz zakończenie w przewidywalnym terminie.

Jak wskazuje bowiem grupa Wnioskodawców – w piśmie z dnia 7 sierpnia 2024 r., zaadresowanym do Prorektor uczelni, które otrzymałem do wiadomości – „ze strony uczelni otrzymywaliśmy różne sprzeczne informacje:

1. że protokołów nie można otworzyć, bo poprzedni semestr nie był zamknięty w systemie;
2. że protokoły nie zostały jeszcze uruchomione i na razie został uruchomiony adres e-mail (protokoly@humanum.pl), na który wykładowcy mają przysyłać oceny (kilku zapytanych nauczycieli nie znało tego adresu, niektórzy powiedzieli, że czekają na protokoły bo to one są właściwym dokumentem);
3. że protokoły są aktywne, tylko nauczyciele nie umieją ich obsługiwać, co nie jest wiarygodną informacją z powodów jak wyżej”.

Przywołany powyżej fragment jednego z wielu skierowanych do mnie wniosków jest wystarczająco wymowny, abym w sprawie już Panu Ministrowi znanej — działając na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2024 r. poz. 1264), zwrócił się z uprzejmą prośbą o ponowne jej zbadanie oraz o poinformowanie mnie o zajęтым stanowisku i planowanych działaniach, które mogą przyczynić się do instytucjonalnego wsparcia uczelni w przeprowadzeniu weryfikacji ocen studentów i związanych z tym dalszych procedur umożliwiających kontynuowanie nauki bądź jej zakończenie.

Z poważaniem

Marcin Wiącek

Rzecznik Praw Obywatelskich

/-wydano i podpisano elektronicznie/

Załączniki:

1. pismo do Prokuratury Krajowej;
2. pismo do Zarządcy Przymusowego;
3. stanowisko MNiSW z 2.08.2024 r.